

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprilagojeni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Nova carina na živež.

II.

Ogrski agrarci so porabljali razne preteveze, da bi dosegli zvišanje carine na žito in živino. Oni so v svojem interesu posnemali agrarce Velikonemčije, prave mojstre v prikrivanju svojih dejanskih dohodkov od kmetijstva. Madjarskim agrarcem so šli na limanice tudi zastopniki tostranskega kmetijstva: kajti dobički, ki jih bodo imeli tostranski kmetijski veleposestniki, bodo izginjali pred povečanimi dohodki ogrskih magnatov, zemljiških bogatašev in velikih kmetov. Kar bo dobička v tej polovini, pade v žep malega števila zares velikih zemljiških posestnikov; srednji in mali kmetje ne bodo imeli nič od tega, pač pa bodo oni, in drugi stanovi ž njimi, kupovali dražje kruh in meso, a poleg tega dražje tudi industrijalno blago, kolikor se to podraži vsled dejanskega ali samo namišljenega podraženja delavske moči po tovarnah.

Med vzroki, ki so jih navajali agrarci za povišanje dosedanje carine na živež in živino, je tudi ta, češ, da se je preveč tujega žita in tuje živine dovažalo v Avstro-Ogrsko, in da vsled tega je domače kmetijstvo trpelo škodo. Koliko resnice je v tej pretvezi, naj kaže samo nekoliko števil. V Avstro-Ogrsko se je n. pr. leta 1896 dovozilo žita 3.471.057 q (kvintalov) v vrednosti za 18.984.596 gld., a izvozilo 7.348.188 q za 70.400.893 gld. — Leta 1901 se je dovozilo 4.596.079 q za 26.818.735 gld., a izvozilo 7.102.347 za 74.355.939 gld. Približno jednake razmere števil se kažejo drugih let, n. pr. 1897, 1898, 1899, 1900. Vidi se torej, da se je od nas mnogo več izvažalo nego dovažalo, torej ni moglo zunanje žito pritiskati na cene domačega žita.

Kako razmerje pa je vladalo med Ogrsko in Cislitvansko? Leta 1896. so z Ogrskega dovozili k nam 16.118.550 kvintalov za 216.606.000 kron, izvozili pa od nas na Ogrsko 30.744 kvintalov za 259.000 kron; leta 1901 z Ogrskega k nam 13.954.688 kvintalov žita za 199.580.000 kron, od nas na Ogrsko pa izvozilo 32.466 kvintalov, za 509.000 K.

Približno jednako se kaže razmerje drugih let od 1896 do 1901. Iz tega je razvidno, da se je z Ogrskega dovozilo k nam štirikrat toliko žita, nego iz tujine v vse naše cesarstvo in okolo dvakrat toliko, nego z naša ves izvoz iz Avstro-Ogrske!

No, pa poglejmo še natančneje, da razsodimo, komu bo koristila povišana carina na žito? — Z Ogrskega k nam so dovozili

leta 1900. pšenice 5.294.296 kvintalov za 82.061.170 kron, iz te polovine cesarstva na Ogrsko pa se je izvozilo pšenice 816 kvintalov za 13.056 kron!!! Leta 1901 z Ogrskega k nam 4.798.055 kvintalov za 76.768.880 kron, od nas pa 970 kvintalov za 16.005 kron! Rži z Ogrskega k nam 1.190.000 skupno 3.421.075 za 47.210.835, od nas pa na Ogrsko 2216 kvintalov za 33.240 kron. Jednaka velja za ječmen, oves, turščico in moko. Kar se torej žita dovažalo iz Cislitvanije do Ogrske, je do smešnosti neznatno! V češkem obzorniku »A k a d e m i e« pristavlja dr. Winter k takim številkam, da žitni trg predlitavski je preplavljen s pridelki ogrskimi, in da je jedino tej okolnosti prištevati zaslugo, da žitna cena v Cislitvaniji ni še viša.

To je bilo tako pri starem, dosti nižem carinskem tarifu! Kaka pa bo še le, ko dobe veljavo novi povišani tarifi!

Po novem carinskem tarifu se ima zvišati carina pri pšenici od zadnjih 3-57 K na 7-50 K, pri rži od 3-57 K na 7 K; pri ječmenu od 1-79 K na 4 K; pri ovsu od 1-79 na 6 K; pri turščici od 1-19 na 4 K; pri grahu od 2-38 K na 4-50 K; pri moki od 8-93 K na 15 K, pri ržu od 4-76 K na 6 K.

Ako so se naše vlade dogovorile s kako drugo državo, smejo avtonomni tarifnekoliko znižati. To je bilo pri dosedanjih pogodbah in bo veljalo — ali le nekoliko — tudi pri novih pogodbah trgovinskih. Agrarci so namreč izvajali na svoj dobiček tudi za nove pogodbe, da se avtonomni tarif s me znižati le za majhne zneske. Pogodbe se ne smejo sklepati drugače, nego da ostane za 100 kilogramov pšenice carine najmanjše 6-30 K, rži 5-80 K, ječmena 2-80 K, ovsu 4-80 K, turščice 2-80 K.

Kljubu veliki zmagi agrarcev o določevanju carine na žito, so zahtevali isti zastopniki agrarcev v carinskem odseku še večjega povišanja na žito. K temu jih je mogla zavajati le ali stanovska nenasična sebičnost, ali pa velika kratkovidnost. Kolikor se tiče državnih poslancev kakor členov carinskega odseka, je pač častnejše zanje, ako si mislimo, da niso vedeli, kaj so delali, ko so hoteli poseči čez mero določeb, ki sti jih ugotovili Szellova pa Koerberjeva vlada. Vendar pa ne smemo zamolčati, da je ta kratkovidnost služila v posmeh ne le pred Szellom, temveč madjarskimi politikami v obče. Madjari vidijo namreč in povdarjajo, da take carine na svoj dobiček niso imeli še nikdar.

To pa ne velja le za žito, temveč tudi za živino. Carina za živino je po vzoru nemškega carinskega tarifa naravnost pretresljiva. Na voli n. pr. se je povišala carina

pred njo vrat radi tega, ker tega niso delale prve. Ker se pa v večjih mestih sčasoma vse ogladi, ogladil se je polagoma tudi položaj gospe Elzen. Njene prijateljice so govorile: »Helenici zares ni moči staviti nenavadnih zahtev, toda ona ima svoje prav dobre strani«. In nevedoma so ji priznavali pravico do večje svobode nego drugim. Časih je še kdo omenil, da nekoliko let pred soprogo smrtjo ni več ž njim živela, časih je kdo zamomljal, da vsled njene odgoje postaneta Romul in in Rem praveata »pajaca«, ali da ju docela zanemarja, toda za podobne odmeve nenaklonjenosti bili bi se zmenili samo v tem slučaju, ko bi bila gospa Elzen manj zala in manj premožna ženska in ko bi njena hiša ne bila tako vaskemu odprta. Nasprotno pa se niso vjemali med seboj v razgovorih o »Dzivožoni«. Celo oni, ki so bili zaljubljeni vanje, so jo opravičljivi iz njošljivosti; molčal je samo on, ki je v danem slučaju bil srečen, ali je hotel sploh veljati za srečnejšega od drugih. Sploh pa se je porednost povzpela do stopinj, da so ljudje govorili, da ima Helena rada nekoga drugega v zimskem, pa zopet nekoga drugega na poletnem stanova-

avtonomnega tarifa od 35-71 K na 60 K, krave od 9-52 K na 30 K, na mlado goved od 14 na 18 K, na teleta od 3-57 na 5 K, na koze in ovce od 1-19 na 2-50 K, na jag-njeta od 0-60 na 1-50 K, na praseta od 10 do 120 ki ogramov od 7-14 K na 12 K, na praseta brez 120 kgr. od 7-14 do 22 K, na konje nad 2 leti od 23-81 na 100 K, do 2 let od 23-8 na 50 kron — vse to velja za jedno glavo.

Še stari carinski tarif je bil toliko visok, da se je dovažalo živine mnogo več, nego izvažalo. L. 1900. se je dovozilo volov 59.434 glav za skupno ceno 5.943.630 gld., a izvozilo 70.982 glav za 19.330.915 gld.; leta 1901 dovozilo 44.805 glav za 4.401.084 gld., a izvozilo 76.452 glav za 21.014.045 gld.

Podobno razmerje o dovozu in izvozu velja tudi za krave, mlado goved, teleta, ovce itd.

Povišana carina na živino se ne da opravičiti niti s tem, da je Nemčija povišala carino na živino. Po sedanjem tarifu so iz Nemčije dovozili v naše cesarstvo leta 1900. skupno 4101 glavo, leta 1901 pa 3315 glav, v tem ko so iz Avstro-Ogrske izvozili v Nemčijo leta 1900. skupno 165.247, leta 1901 pa 174.754 glav. Naše živine se je v Nemčijo dovozilo po takem štiridesetkrat toliko, oziroma šestdesetkrat toliko, nego iz Nemčije k nam. Povišana carina na živino se ne da opravičiti niti z bojaznijo, da bi Rusija preplavila naše trge z živino, ko bi je ne mogla oddajati v Nemčijo. V tem slučaju bi pa Avstro-Ogrska toliko več živine izvažala v Nemčijo, ker ta potrebuje tako ali tako živine mnogo.

Po takem je povišana carina zopet sad požrešnosti agrarnikov, in sicer tako, da bodo naši kaznovani po svoji kratkovidnosti, a madjarski pa obdarjeni vsled svoje premetenosti. Madjari bodo torej monopolisti z živino Avstro-Ogrske isto tako, kakor z žitom, kakor pravilno povdarja tudi dunajska trgovinska zbornica.

A zastopniki avstrijskih agrarcev v carinskem odseku državnega odbora so bili toliko slepi, da so hoteli tudi za živino doseči še višjo carino, nego sti jo določili Koerberjeva pa Szellova vlada. Kakor velika ironija se glasi stavek, da je slovenski poslanec predlagal povišanje itak visoko določene carine na »klavno in vozno živino« in to z utemeljevanjem, da trpi avstrijska živinoreja pod ogrsko konkurencijo. Mari ima tostranska polovina carinsko mejo proti Ogrski, da bi se mi branili madjarske konkurencije?! Povišana na d p o v i š a n o c a r i n o bi dajala le toliko veči monopol Ogrski!

In Svirkemu je bilo vse to znano. Vedel je celo več, nego drugi, zakaj neka gospa Broničeva, s katero se je seznanil ob svojem času v Varšavi, bližnja prijateljica zale vdove, mu je pravila celo o nekem težkem slučaju gospe Elzenove, ki se je končal s takisto težko boleznijo. »Koliko je ta bedna Helena takrat prestala, to ve le sam Bog in megoče, da je On provzročil v svojem usmiljenju, da je to prišlo prezgodaj, da je bila tako rešena še večjega npravstvenega trpljenja!...« Svirski je zares dopuščal, da je oni nesrečni slučaj vtegnil biti popolnoma izmišljen, vsekako pa se ni bilo moči varati zastonj minulosti gospe Elzenove in ni mu bilo mogoče verjeti zlasti tega, da bi bila to ženska, kateri bi bilo mogoče varno zaupati svoj mir.

A vendar vse te novice, ki so zbudile radovednost, so ga uprav vleklo k njej. Zaslislavši o njenem bivanju v Monte Carlo, je zaželel, nemara z namenom, ne povsem p o d š t e n i m, da bi se ji približal in jo bolje spoznal. Hotel se je tudi kakor umetnik prepridati o čaru, kakoršnega je ta ženska, povsod obrekovana, razvijala nad možkimi.

Naši agrarci so bili toliko dobrohotni masam vseh vrst tostranske polovine, da so hoteli podeliti, rekli bi, absolutni monopol ogrski polovini z naslednjimi predlogi: na voli naj bi se povišala že povišana carina od 60 K na 72 K, na bike od 30 na 45 K, na krave od 30 takisto na 45 K, na teleta od 5 na 10 K, na junce in junice od 18 na 30 K itd.

Takih gorostastnostij nismo še doživeli v Avstro-Ogrski, in se da ona primerjati le z drzovitostjo agrarcev v Velikonemčiji. Naj pa se tarifi v novih pogodbah, ali tudi brez pogodb, ugotovijo tako ali tako, možno je vendar trditi absolutno, da radi povišanja carine na živež v obče bodo trpeli narodi, torej najširše mase prek in prek; in v teh masah tudi srednji in mali kmetje, a korist bode imela le relativna peščica zemljiških dejanskih velikih posestnikov in pa — trgovinski obroč ali ringi. Toda o tem še nekoliko podrobneje.

Ypsilon.

Pred durmi konklava.

Včeraj predpoludne ob 10. uri se je vršila v Sikstinski kapeli v Vatikanu zadnja novendialna pogrebna slavnost za p. papežem. Bilo je prisotnih vseh 60 kardinalov in mnogo družih oseb. Oficijant je bil kardinal Vanutelli. Cereemonija je končala okolu 1. ure popoldne.

Po cereemoniji je imel sveti kolegij svojo deseto sejo. V seji so se določile zadnje formalnosti za konklave. Razdelile so se konklavistom svetinje. Upravnej komisiji se je naložilo, naj poskrbi, da bodo plačani zdravniki in vse one osebe, ki so se trudile poleg postelje pokojnega papeža.

Kamerlengo kardinal Oreglia, ki je, kakor navadno, predsedoval seji, je prečital ročno pismo cesarja Frana Josipa, v katerem isti ponavlja izraz sožalja o smrti papeža Leva XIII. in vošči svetemu kolegiju, da bi njegov trud imel srečen izid. Pismo je napravilo globok utis na kardinale. Sveti kolegij je sklenil, da se cesarju Franu Josipu zahvali potom posebnega odposlanca.

Mej kardinali se šrtajo vedno bolj od očno dve struji: ena za Rampollo, druga proti njemu. List »Il Giornale d'Italia« deli aveti kolegij v čiste rampollovce, v zmerne rampollovce in v protirampollovce. Čistih rampollovcev, pravi omenjeni list, da je 20. To število glasov pa je premalo, kajti vseh kardinalov je 60, a je vendar dovolj močno, da privabi glasove onih kardinalov, ki bodo volili kakega kardinala, ki je s kardinalom Rampollo v prijaznem razmerju. Te kardinale

Toda iz početka je začutil samo razočaranje.

Bila je zala in mamljiva, toda zapazil je, da ji primanjkuje dobrote in naklonjenosti do ljudi. Za človeka ji je bilo mar samo toliko, kolikor se je nahajala ž njim v zvezi, ki ji je bila potrebna. Sicer pa je bilo to bitje tako malomarno kakor kamen. Svirski ni zapazil v njej tudi nobenega spoštovanja do duševnega življenja, do slovstva in umetnosti. Jemala je od njega, kar ji je bilo potrebno, ne dajoča mu v zameno ničesar. A on, kakor umetnik in misleč človek, je izborno razumel, da takšen odnošaj razodeva le, navzlic vsakoršnim umeteljskim pretvezam, samoljubno, surovo in barbarsko naravo. Sicer pa je ženske, njej podobne, poznal že davno. Vedel je, da ne ugajajo ljudem po krepki moči, kakoršna daje odločnost ter velik, brezobziren egoizem. O tej vrsti žensk so govorili večkrat pri njem: »je mrzla, toda pametna ženska«. On pa je zmerom le malomarno in prezirljivo mislil na nje.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

III.

In o pomisleku na to se ga je polastila sramota. Zakaj, ako bi bil mlad, zamogel bi se opravičiti z mladostjo; ko bi bil to gospo spoznal še le na Rivieri, opravičilo bi ga ne poznanje njenega značaja — toda on se je srečal ž njo že poprej. Videl jo je zares poredkoma, nasprotno pa je slišal o njej več, nego o komursibodi. Imenovali so jo »Dzivožono« (čudno žensko) in mestni dovtipneži so ostrili svoje bistroumje na njej kakor nož na kamnu, kar pa v ostalem ni oviralo možakarjev, da ne bi silili v njen salon. Ženske, ki so ji bile manj naklonjene, so jo tudi sprejemale z ozirom na številne bližnje in daljše sorodnike, ki so jo vezali z domačo družbo. Nekatere, zlasti takšne, katerim je bilo mar za to, da splšno mnejoje ne bi postalo preveč strogo, so se celo potegnile za zalo vdovo. Druge, manj prizanesljive, niso smele zapirati

imenuje omenjeni list zmerne rampolloveci. Protirampolloveci se pa delijo v več struj. Nekateri da bodo glasovali za kardinala Oreglio, drugi za Vanutelli-ja, Svampo, Sarta ali Agliardi-ja.

Rečeni list trdi dalje, da bodo glasovali proti Rampolli vsi avstrijski in vsi nemški kardinali, izvzemši jezuita Steinhuber-ja, in sicer vsled želje, katero da sta jim posredno izrekla nemški in avstrijski cesar.

»Gazzetta di Venezia« pa pravi, da neka o vatikanskim stvarih dobro poučena oseba trdi, da bodo vsi proti-rampolloveci glasovali za kardinala Sarto, a rampolloveci, ako bi ne mogli prodreti njihov kandidat, da bodo glasovali za kardinala Di Pietro. Tako bi se torej omejila volilna bitka na dve sami imeni.

Kamerlengo kardinal Oreglia je ukazal porezati vse telefonske žice, ki vežejo Vatikan z mestom, in uničiti vsako sredstvo zveze se zunanjim svetom. Danes popoldne ob 5. uri se zapre sveti kolegij v konklave in jutri se bo vršil prvi skrutinij.

Politični pregled

V Trstu, 31. julija 1903.

O položaju. Danes moremo zabeležiti dve vesti, ki sti precej značilni: v eni se izraža državniški »naturel« dr. Koerber-ja, druga pa nam kaže razpoloženje, v katerem se nahaja sedaj naš ministerski predsednik.

Povrnimo se k sladkornemu vprašanju. V tem je avstrijska vlada doživela prav grdo blamažo. Da pojasnimo. Do mednarodne konkurence v Bruslju radi sladkornega vprašanja je prišlo zato, ker je produkcija tako silno narasla, da se je bilo bati hude krize. Naloga mednarodni konferenci je bila torej v glavnem ta, da se določijo glavna načela za obdačenje sladkorja in da se tem načinom onim državam, ki so bile zastopane na konferenci in ki so pristopile h konvenciji, zagotovi konsum v njih mejah produciranega sladkorja. Zato se ima tudi produkcija omejiti tako, da bo kolikor toliko v soglasju s potrebo. Zajedno pa je vsprejela konferenca določila, da se prepreči prekomerna produkcija na škodo sosednje.

Tudi Avstrija je — kakor rečeno — pristopila h konvenciji, a je s tem prišla v navskrižje se svojim lastnim zistemom v obdačenju sladkorja, ki ga je bila dala vsprejeti od državnega zbora in je radi tega prisiljena odstopiti od tega zakona ter spraviti svoje obdačevanje v soglasje z načeli konvencije, kateri je sama pristopila. In to mora storiti do 1. septembra, ker sicer Avstrija ne bo deležna na varstvu po konvenciji. To je tista blamaža.

Sedaj pa poročajo nekemu poljskemu Estu z Dunaja, da hoče dr. Koerber že v avgustu sklicati državni zbor v ta namen, da bi vsa odgovornost v sladkornem vprašanju zvalil na parlament. Sedaj da se mož kar brani § 14. Če je ta vest osovana, potem ga vidimo g. Koerber-ja: kako samooblasten je, kako hoče vse sam storiti, kako bagatelizira neljube mu parl. skupine in kako vidi v parlament le instrument njegovega veličja; a ko treba prevzemati odgovornost za velike škode, ki bi mogle navstati vsled njegove lastne nerodnosti, pa hoče odij in odgovornost zvržati na tisti bagatelizirani parlament. Tudi to bi bilo v izrazito karakteristiko državniške individualitete Koerberjeve.

Druga vest, o kateri smo rekli, da nam kaže sedanje razpoloženje naše vlade, pa prihaja iz znamenitega nemškega vira in je še veliko odjuznejša. »Kölnische Zeitung« pravi, da nekateri gospodje sedanje vlade mislijo le še na »lep odhod« in pa še na nekaj drugega — na dobro preskrbljenje samega sebe.

Dotlej da hočejo že se vstrajati. Koerber da spekulira na mesto predsednika najvišjemu sodišču, minister Call na mesto poslanika v Carigradu, a brat njegov naj bi postal pravosodni minister.

Tudi lepi govorniki znajo biti — praktični ljudje. Vsakako pa kažejo vse te vesti, da razpoloženje v vladnem taboru postaja elegično ter da slutijo, da se dan njihovog ministrovanja bliža zatonu. Iz viharjev, ki jih neizogibno čakajo, se hočejo rešiti v pristanišča dobrih in mirnih državnih služeb. Kakovo odškodnino pa dobe avstrijski narodi, za vse, kar se jim je zgodilo krivičnega v tej dobi?!

Škandal v ogrski zbornici. O škandalu v ogrski zbornici prihajajo na dan nove zanimivosti. Senzacija vzbuja posebno

izjava reškega guvernerja, grofa Szapary-ja, kateri je pripoznal, da je on avtor poskusu korupcije proti posl. Pappu. Szapary pa se opravičuje, da je on ta čin storil na lastno odgovornost in brez vednosti ministerskega predsednika, grofa Khuena-Hedervary-ja ter da mu je bil jedino ta namen, da bi preprečil nadaljevanje obstrukcije. Grof Szapary da valed tega poda svojo ostavko kakor guverner na R-ki.

Ogrska korespondenčna pisarna opravičuje grofa Szapary-ja, da so ga zaveli nekateri aventurirji.

Tako bi se torej vsa ta sistematična korupcija hotela prikazovati kakor navadno pustolovstvo grofa Szapary-ja, katerega se hoče tudi žrtvovati, da bi se vsa stvar pomirila.

Grof Khuen je že vedel, da je vsa stvar tako previdno uprizorjena, da se tudi v slučaju razkritja nima ničesar bati, ker je bil nekdo drugi pripravljen žrtvovati se, da njega reši.

Vsekakor pa je tudi grof Szapary preblizu grofu Khuenu, da bi mogel isti uveriti svet, da ima na vsej stvari popolnoma čiste roke.

Prepričani smo, da grof Khuen navidezno dokaže svojo nekrivdo v tej stvari, a istotako smo prepričani, da mu noben razsoden človek ne bo tega verjel. Preveč prozorna je vsa stvar, da bi se Khuen mogel rešiti.

Zdravijca romunskega kralja Ru-siji. Predvčerajšnjim je sprejel rumunski kralj Karol v Peleški grajščini deputacijo častnikov 18. ruskega pešpolka, kateremu je on polkovnik-lastnik. Kralj je častnikom na čast priredil »dejeuner«. Mej »dejeunerjem« je kralj izustil zdravijco, v kateri je najprej govoril o bitki pri Plevni ter hvalil srčnost, s katero se je bil 18. ruski pešpolk pred njegovimi očmi. Izrekel je zadovoljstvo, da mu je zopet dana prilika izraziti polku svoje simpatije. Slednjič je napil na proevit polka, na zdravje carju in slavni ruski vojski.

Polkovnik je odgovoril, napivši na zdravje romunskega kralja, kraljevske družine in na proevit slavne romunske vojske.

Mej Rumunijo in Bolgarijo. V dokaz, da je postal razmerje mej Rumunijo in Bolgarijo prijaznejše, prinaša »Lokalan-zeiger« vest iz Bukarešte, da je sklenila bolgarska vlada kupiti hišo v Poradimu, v kateri je stanoval rumunski kralj Karol kakor najvišji poveljnik rumunsko-ruske vojske za časa obleganja Plevne. Dotična hiša da se spremeni v muzej, a rumunska vlada je že oskrbela nekatere plane in listine iz onih časov, z namenom, da jih izloži v tem muzeju.

Tržaške vesti

Slavnostna inštalacija župana dr. Sandrinellija. Kakor smo že včeraj na kratko omenili, vršila se je v včerajšnji slovesni seji našega mestnega sveta inštalacija župana dr. Sandrinellija.

Inštalacija se je vršila ob običajnem ceremonijelu, čegar opisovanje moramo z ozirom na prostor v listu opustiti. Iz istega vzroka opuščamo tudi doslovno navajanje vseh govorov, ki so se izgovorili ob tej priliki ter se le na kratko dotaknemo glavnějšíh momentov.

Prvi je govoril namestnik grof Gočsa, ki je najprej pozdravil župana in se potem v svojem govoru oziral na delovanje mestnega sveta v minoli triletni dobi, o čemer je na vse pretege hvalil vsepehe tega delovanja, a je kljub temu gospodi jasno in odkrito povedal, da je ljudsko šolstvo v Trstu zelo zanemarjeno ter da je temu treba odpomoči.

V odgovoru na ta nagovor je župan dr. Sandrinelli istotako bil jako radodaren s komplimentni vladi in grofu Gočsu, kateremu je priznaval, da si je mnogo prizadeval za pospeševanje razvoja tržaškega mesta.

Po odhodu namestnika, grofa Gočsa, ustal je prvi podpredsednik, dr. Venezian, in je zopet na dolgo in široko pogreval svoje običajne fraze, katere je tu pa tam zabelil z izbruhom narodnega fanatizma.

Tudi njemu je odgovorjal in se zahvalil župan dr. Sandrinelli, ki je govoril jako zmerno in je med drugim tudi povljarjal, da se varovanje lastne narodnosti daje prav lahko spojit z najširšim obzirom na druge narodnosti. Izjavil je, da bo mestni svet skrobel za to, da se izvede moderna kanalizacija mesta ter da se regulira staro mesto. Sploh

pa da bo mestni svet posvečal veliko pažnjo vsestranskemuboljšanju mesta v zdravstvenem pogledu.

Kakor smo že uvodoma omenili, se danes ne moremo obširneje baviti z včerajšnjo slavnostno sejo mestnega sveta, a ista nudi nam toliko važnih momentov, da se bomo morali še večkrat vračati k njej, posebno pa v slučajih, ko bodo dejanja nasprotovala »svečanim« obljubam v včerajšnji slavnostni seji.

Imenovanji v finančni službi. Predsedstvo finančnega ravateljstva v Trstu je imenovalo računskega podčastnika Josipa Jakliča carinarskim asistentom in o. kr. višjega respicijenta v finančni stroki Frana Ramrotha carinarskim prejemnikom.

Italijanstvo Istre se kaže plastično v primkih mnogih ljudi, ki igrajo ulogo v italijanskem taboru. Delegati Legine podružnice na Livadah so na pr. ivoljeni: Zanko, Poulet in dva Antonaca! To so Florentinci!

V italijanski upravi občine Tar pa so na pr.: Belunović, Radojković, Mikatović, drug Radojković, G dač, Petrešić, Sluga, Benković, Naperot, tretji Radojković, Rau nič, Petič in Čemerč. Žalostna jim majka takim Italijanom!!

Na magistratu nočejo izgubiti pr-venstva, namreč v zasramovanju naše narodnosti in našega jezika. Gotovo so tudi oni čitali ali vsaj doznali o neprestanih protestih našega lista proti zapostavljanju našega jezika na državnih uradih. — Ako pojde tako naprej, mislili so si brzkonegospoda na magistratu, potem nas državne oblasti v slavočubskem postopanju še prekosijo in gotovo so sklenili porabiti prvo priliko, da si zopet pribore v tej stvari prvenstvo. (Škoda, da se tako tekmovanje magistratne gospode ne razširja tudi na splošno uradno delovanje in posebno še na administracijo! Op. stavč.)

Ta prilika se jim je ponudila včeraj, ko je neki slovenski obrtnik prišel na magistrat, da bi plačal davke od svoje obrti, kar je finančna oblast zahtevala od njega s slovenskim pozivom in pod pretnjo, da mu pridejo rubit pohištvo.

Mož je torej vstopil v dotično uradno sobo na magistratu, je uljudno pozdravil v svojem materinem jeziku in povedal, po kaj je prišel, ali bo je rečeno, kaj je prinesel. — Magistratni organ se je na to surovo zdel na moža in je od njega zahteval, naj govori italijanski ter ga o tem tudi, v smislu dvatisočletne laške brutture, obsul z mastnini, pristno italijanskimi poskvami.

Ko je mož kljub temu vendar le še nadalje govoril v svojem jeziku, se je magistratni uradnik tako razkačil, da je poslal po redarja. Naš mož pa ni hotel imeti sitnosti tudi še z magistratnim »radičarjem« in se je poslovil.

S takim surovim, neolikanim, beda-tim, neotesanim, da, naravnost oslovskim postopanjem hoče nam laška gospoda na magistratu vcepiti »pštotovanje« do svoje dvatisočletne »kulture«, ki pa je v resnici ne samo dvatisočletna, marveč v e č n a smrdljiva brutura! S takim postopanjem hočejo nas, kakor nam priča pisava listov v Italiji, celó — nikar se ne čudite, gola resnica je! — sprijazniti z mislijo, da postanemo prej ali slej podaniki blažene Italije, da: — podaniki — blažene — Italije!

Gospoda na magistratu menda že nastrojno čakajo, kedaj se pri sv. Ivanu zgradi — noršica! Dobro bi bilo, da se kar v naprej napravi tam tudi poseben oddelek za izveste srdeče na tržaškem magistratu.

O ti »agitatorji«! Iz meščanskih krogov smo prejeli:

»Slovenec« se v svoji notici pod za- glavjem: »Pravico vsem!« (ponatisnjeni včeraj na tem mestu), pridružuje »Edinosti« glede na sam laške lepake, ki so bili izdani te dni po tržaškem škofiškem ordinarijatu ter pri- lepljeni po oglih našega mesta.

»Edinost« je ožigosala ta čin zato, ker je ordinarijat s tem zapostavil jezik velike večine vernikov te škofije. »Slovenec« pa pravi, da mora, »ako poročilo« »Edi- nosti« odgovarja dejstvu, to neopravičeno preziranje velikega števila slo- venskih vernikov najodločnejše obžalovati, »ker taka dejanja nekaterih gospodov v ško- fiškem ordinarijatu tržaškem — so le voda na mlin izvestnih agitatorjev mej tržaškimi Slovenci«.

Sedaj vemo! »Slovenec« je torej v prvi vrsti strah pred »izvestnimi agitatorji« nare-

koval obsodbo tržaškega ordinarijata, in v drugi vrsti še le naravna zahteva po narodni enakopravnosti, kakor jo dosledno zahteva »Edinost«.

»Tržaški agitatorji« so, kakor se vidi, vendar neko potrebno in celó koristno »zlo«, ki deluje celó tja daleč v Ljubljano, in sili tamošnjo gospodo, da se oglašajo proti krivici!

O ti »agitatorji« ti! No, ker smo že tu s peresom v roki, dovolite nam, gospod ured- nik, da oživimo reminiscenco iz bojev v tr- žaškem okrožju sv. Jakoba. Pred par leti je bilo, ko je »Piccolo« izdal povelje, da se tako imenovana slov. služba božja ob 9. uri predpol. (ob nedeljah in praznikih) mora od- praviti, ker da ni potrebna v izključno itali- janskem Trstu! — Kakor je že postalo v tradicijo nekaj let sem: so tudi vsled tega groma v »Piccolo« zazvenele šipa na našem škofiškem ordinarijatu in vse je kazalo, da se hoče cerkvena oblast pokoriti tudi temu diktatu v škofskem listu. Ali zagromeli so tudi izvestni slovenski »agitatorji«, zagromeli je v »Edinosti« in ono zahtevano izganjanje Slovencev iz cerkve je izostalo. A kaj je bilo doseženo s tem? Kakor tedaj, tako je tudi danes še ona slovenska služba božja pri sv. Jakobu edino mnogo številno obiskana v cerkvi sv. Jakoba! A da se je zgodilo, kakor je zahteval »Pic- colo« v škofskem interesu in kar so pre- prečili tisti grdi »agitatorji«, ki toli grene »Slovenec« življenje, bilo bi — to naj se nam veruje — na tisoče Slovencev okolo sv. Ja- koba zapadlo verskemu indiferentizmu, ker bi bili videli, da na cerkveni oblasti je ni več iskati pravice.

Vidite torej! Ako ne bi bili v Sloven- cih — po zaslugi tujinstva — tako zmedeni vsi pojmi, in ako ne bi se v Ljubljani tako pokorno upogibali pod pritiskom protislo- vanskega zistema na naših cerkvenih oblastih, in ako bi se v nas sodilo le z ozirom na korist stvari in izvajalo logične sklepe, potem pač ne bi bilo možno, da bi »Slovenec« ob vsaki priliki spuščal svoje strupene puščice proti tistim »agitatorjem«!

Za škofom sodišče. Kdo bi se čudil in čemu? Ako že škof, ki ima od Kristusa sa- mega podeljeno mu nalogo »učiti vse na- rode« in širiti ljubezen in pravico, ako že on ostentativno prezira naš jezik in mrzi našo narodnost, zakaj ne bi potem slično postopali tudi oni, ki so posvetni zaščitniki pravice, zakaj ne bi si tudi slavne sodne oblasti do- volile nekoliko tistega, Italijanom in Nemcem tako sladkega preziranja in zapostavljanja naše narodnosti?!

Za škofom sodišče, smo rekli. Da, naj- prej je milostljivi gospod škof dr. Nagl ne- koliko brenil tržaške Slovence s tem, da je po uličnih vogalih dal prilepliti sam laške le- pake in se v italijanskem »L' Osservatore Triestino« samo laškim vernikom v samolaškem oglasu zahvaljeval, potem pa je v prezira- nju tržaških Slovencev prišlo za njim tukajšnje okrajno sodišče, ki tudi po mestnih vogalih s samolaškimi lepaki naznanja občinstvu dražbe v novoustanovljeni dražbeni dvorani na okr. sodišču.

Seveda: Slovenec plačaj in molči ter trpi, da te oni, katere ti vzdržuješ, prezirajo in se ti v obraz smejejo.

Gospoda, povejte nam vsaj enkrat od- krito, da so vsi oni zakoni, ki nam zagotav- ljajo narodno enakopravnost, le pozlačeno železo, ki se nam Slovanom za dragi denar prodaja kakor pristno zlato. Povejte nam en- krat odkrito, da se prava slovanska »raja« nahaja v Avstriji in ne na Turškem, da se bomo znali potem ravnati!

Obletnica »Delavskega podpornega društva«. »Delavsko podporno društvo« bo slavilo, kakor vsako leto, tudi letos dne 15. avgusta svojo običajno obletnico. Vspored priobčimo pravočasno.

Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. — Opo- zarjamo na ta občni zbor, ki se bo vršil jutri zvečer v prostorih »Tržaškega pod- pornega in bralnega društva« (Via Stadion 19.) — Nujno pozivljamo ne le vse člene, ampak tudi vse druge zavedne tržaške Slo- vence, da pridejo in se vpišejo v družbo. Na dnevnem redu je slovenska ljud- ska šola v Trstu, torej naše naj- važnejše vprašanje. Že to samo mora prisiliti vsacega zvestega Slovence, da pride na posvetovanje. — Začetek ob 8. uri zvečer.

»Slovansko pevsko društvo« vabi svoje cenjene gospičice in gg. pevce na nocojšnjo pev-

sko vajo, katera se bo vršila ob 8. uri in pol zvečer. Naproseni so vsi, da se v polnem številu udeležijo te vaje, ker je le malo časa do veselice »Del. podpornega društva« pri sv. Jakobu, na kateri bo naše društvo sodelovalo.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 23.3, ob 2. uri popoldne 27.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.2 — Danes plima ob 5.52 predp. in ob 3.43 pop.; oseka ob 7.4 predpoludne in ob 7.12 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

C. kr. kmetijska družba v Gorici. Večkrat že smo omenjali nečutenega nasilja, do katerega so se italijanski signori pod protektoratom proslulega viteza Pajerja drznili na zadnjem običnem zboru te družbe. A omenjali smo tudi že grdi mahinaciji, ki si jih nadalje dovoljuje odbor družbe v ta grdi namen, da bi slovenski življenj ne prišel do primerne veljave v družbi. Te mahinacije sestoje v tem, da se odbor brani slovenskih kmetovalcev in išče vse možne pretveze, da zavlačuje vsprejema nje istih. V zadnji seji n. pr. niso hoteli vsprejeti nad 100 prigrasivših se členov! A to še ni najhuje. Nečuvno žaljenje slovenskih poestnikov in kmetovalcev so zagrešili s tem, da so sklenili, naj poseben odsek še le preiskuje, da li so dotičniki vredni biti člani kmetijske družbe. A da bo infamija na višku, so prav istega človeka, ki je prišel s predlogom za tako kravavo žaljenje, izvolili predsednikom dotičnega odseka. Sedaj pa si lahko sleherni sešteje na prstih svoje roke, kakovo bo postopanje omenjenega odseka, ko mu bo načeloval človek, ki je v svojem sovražstvu do slovenskega življa zmogel za tako insultiranje. In da bodo čitatelji videli ves ta nečuvni škandal na njega višku, naj povemo še, da je dotični žaljivec privandranec iz Italije in da so mu — kakor posnemljemo iz »Soče« — v Vidmu pokazali vrata. In takov človek bo sedel na sodnem stolu in bo sodil o vrednosti našega poštenega slovenskega kmeta.

Tu se nam pač urednišče: gole neverjetnosti in najbolj kričeče absurdnosti vidimo pred seboj kakor gola obstoječo resnico! A vidimo pred seboj še drugo gorostasnost: vidimo, kako molče in ne žugnejo besedice proti razmeram, ki prihajajo, kako nizko je zlezel nivo morale našega javnega življenja — kako ne ganijo niti z mazincem oni činitelji, ki so poklicani čuvarji ne le miru in reda, ampak tudi javne morale.

Da, nemoralno je to, kar se godi v odboru c. kr. kmetijske družbe za Goriško proti slovenski večini prebivalstva! Naša primorska vlada si seveda ne upa ganiti se. Saj ima na vesti, saj je ona usilila v javno življenje dežele goriške moža, ki predseduje tudi kmetijski družbi! Umejeno to vlado, ako noče rezati v lasno meso! Ali ne bi mogli umeti naših rojakov na Goriškem, ako niso še uvideli, da na takove insulte treba reakcije dostojne naroda, ki spoštuje samega sebe! Naši rojaki naj si zapomnijo, da so izgubili pravico do spoštovanja od strani družih, čim bi pokazali, da se ne spoštujemo sami! — Na reakcijo torej, rojaki, pa naj radi tega pride tudi do najhuje zamere tam, kjer so nas itak vsikdar le — mrzili! Izvite se enkrat iz iluzij tudi vi vsi, ki morda še danes pričakujete kruha od tam, kjer imajo za nas — kakor uče vsakdanje skušnje — le ... kamen! Potem še le, ko bodo videli, da znamo kazati oster zob, bodo imeli tam za nas tudi ... kruha!

× **Plezzo (Flitsch).** Z zadoščenjem dozvajemo iz »Soče«, da se na Goriškem pripravljajo reakcija proti zistemu samo-italijanskega razpisovanja služeb v izključno slovenskih krajih. »Soča« pravi, da je samo-italijanski razpis službe sodnika v Boveu — nov škandal! No, mi pa bi rekli, da je to star škandal starega zistema, ki se pa obnavlja dan na dan v stotero slučajih! — Goriški list pravi dalje, da je to demonstracija, ki vzbuja ogorčenje, proti kateri treba javno protestovati.

Z zadoščenjem pa jemljemo — kakor že gori omenjeno — na znanje, da pojde tudi iz Bovea samega protest na višo sodno oblast in na ministerstvo proti takemu preziranjju našega jezika — proti takemu škandalu, da se moramo tudi za vsako malenkost boriti z zobmi in nohtmi!

Vesti iz Kranjske.

* **Šolsko nadzorstvo na Kranjskem.** Nadzorstvo nad ljudskimi šolami na Kranjskem prevzame deželni šolski nadzornik g. Fran Levec, nadzorstvo nad srednjimi šolami pa nadzornik g. Hubad.

* **Tamburaški koncert v Vipavi.** Št. Vidski tamburaški zbor vabi na koncert, katerega priredi v nedeljo dne 2. avgusta t. l. v Vipavi, v dvorani oziroma na dvorišču gospoda Petrovčiča (prej Uršič) pod osebnim vodstvom gospoda Mil. pl. Farkaša, tajnika hrvatskega glasbenega konservatorija v Zagrebu in ustanovitelja tamburanja.

Vapored: 1. Jenko: »Naprej zastava slave!« 2. Mil. pl. Farkaš: »Vienne hrvatskih narodnih popevaka«. 3. * a) »Za jedan časak radosti«. b) »Santa Lucia«. (Napuljska barkarola). 4. Ivan pl. Zajc: »Tiha noč je nastala«. 5. * a) »Ne psuj me majko«. b) »Mendolnata«. c) »Ostavljenac«. Brač solo udarja g. Mil. pl. Farkaš. — Mali ožmor. — 6. Stoss: »Hrvatska polka«. 7. * »Hrvatsko narodno kolo«. 8. Udall: »Krasotica iz New Yorka«. (Angl. popevka). 9. Ivan pl. Zajc: »Domovina i ljubi«. Brač solo udarja g. Mil. pl. Farkaš. 10. I. Ivano viči: »Brzopolka«.

Po 2., 4., 6. in 8. točki izvajal bo najdovršeni gramofon najlepše komade.

Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 krono; II. vrste 70 vin., stojšča 40 vin.

Čisti dobiček je namenjen za nabavo godal. Preplačila se hvaležno vsprejmejo.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

O d b o r.

Vesti iz Štajerske.

— **Tisti nemški klevetniki**, ki vsako neprilichnost, dogodivšo se v slovenskem taboru — pred kakršnimi neprilichnostmi pa ni zavarovan noben kraj in nobena stranka — razplinjajo do gorostasnosti, tisti klevetniki, ki radi vsake nekorrektnosti kakega posamičnika, označajo vse voditelje naše stvari na Štajerskem kakor družbo samih sleparjev — tisti nemški klevetniki so dobili dne 28. julija na sodišču v Mariboru s kolom po zobeh.

Jedna zvezd na obzorju spodnje štajerskega nemštva je bil župan v St. Lenartu Anton Mravlag, ki je bil ob enem gospodar v tamošnji nemški hramilnici, a ob tem poslovanju mu je stal ob strani kakor desna roka blagajnik Ivan Ravnič.

Le na kratko naj omenjamo, da so se v rečeni posojilnici godile velike malverzacije. Anton Mravlag ni več med živimi — nad grobovi pa bodi le Bog sodnik.

Dne 28. julija pa se je vršila na okrožnem sodišču v Mariboru kazenska razprava proti rečenemu 73-letnemu Ivanu Ravniču in sodišče mu je prisodilo 18 mesecev težke ječe.

Tudi danes nočemo generalizirati, nočemo tega čina podtikati eni celi stranki, ali celo vsemu narodu; zabeležiti pa smo morali ta dogodek v lekcijo brezvestnim klevetnikom, ki vsaki neljub dogodek najinfamneje zlorablajo za zasramovanja vsega našega slovenskega naroda!

— **Senzacijnelno razkritje?** Čitatelji se bodo morda še spominjali, da sta bila pred par leti na sodišču v Mariboru zakonska Fran in Marija Bratuša, viničarja iz župnije Majšperg, obsojena, ker da sta pred več leti umorila in pojedla svojo hčer.

Vest o tem dogodku je seveda vzbujala največjo senzacijo in nasprotniki so jo porabljali za najhuje zasramovanje spodnje štajerskih Slovencev kakor narod morilcev in lju-dožreec.

Sedaj pa prinaša »Süddeutsche Presse« vest, ki mora — ako se domnevanje, ki je vzbujala ta vest, izkaže opravičeno — vzbuditi zopet največjo senzacijo.

Vest pa je ta-le:

Pri Novem mestu so prijeli mlado potepuhinjo, čije vse izpovedbe o svojem rojstvu in življenju so take, da si je misliti, da je ona tisto »pojedeno« dete. Pravi, da se zove Ivana Bratuša, da je hči Frana in Marije Bratuše, da je doma iz župnije Majšperg in da je pred tremi leti ubežala svojim staršem, ker se je bala batina radi nekega požiga, katerega avtor je bil nje mladi brat Fran. — Tudi pozna dekle vse lokalne razmere v Majšpergu; in imenuje katehete in učitelje.

Tu bi bil torej dogodek, vreden najbujnejše fantazije kakega romanopisca. Kajti le

dvojno je možno tu: ali je vagabundka, ki so jo prijeli pri Novem mestu najbolj navihana sleparka, ki iz Bog ve kakih namenov fingira identiteto z umorjeno Ivano Bratušo, ali pa je vagabundka res identična z hčerjo imenovanih viničarjev. V tem slučaju pa bi imeli zanimivo psihologično vprašanje: kateri je bil vzrok, da sta viničarja Bratuša priznala umorstvo, katerega nista storila?

»Süddeutsche Presse« meni, da ju je morda velika beda gnala v to.

Z opravičeno radovednostjo pričakujejo pojasnila v to negotovost.

Vesti iz Koroške.

+ **Na shodu Vsenemcev v Möllbrückenu** na zgornjem Koroškem sta posebno kričala dva c. k. profesorja. Imen ne navajamo, ker nočemo »denunciirati« nikogar. Le fakt smo hoteli konstatirati, ker nam je živo pred očmi, kaj bi se zgodilo s kakim slovenskim profesorjem, ako bi šel kričat na kak slovenski če tudi le neirredentistični shod. To bi odfrlel se svojega službenega mesta tja kam daleč v tujino, kjer ni Slovencev, ne slovenskih shodov.

+ **Viharji na Koroškem.** Tudi na Koroškem so imeli te dni silne viharje, ki so povzročili veliko škodo. Iz Št. Danjela nad Pliberkom poročajo, da leži drevje vse navskrižema. Cerkev je vihar skoro popolnoma odkril in podrl zid ob pokopališču. — Tudi mnogim kmetom je vihar odnesel strehe s hiš in jim povzročil mnogo škodo. Slična poročila prihajajo iz Strojne, Dolgega brda, Prevalij itd. V poslednjem kraju da je bil dne 20. julija takov vihar, kakoršnega ne pojmijo ljudje že dva set let.

+ **Tatinska družba skočila iz vlaka.** Po Koroškem in Sp. Štajerskem se kladi že dlje časa tatinska družba, ki jo vodi neki Jurij Sehulling. Pred nekaj dnevi se je ta družba vrnila z železnice. Še med vožnjo je morala dobiti obvestilo, da jej je v Št. Petru pripravljena vsprejma po orožni kih, valed česar so tatovi še med vožnjo poskočili iz vlaka in pobegnili čez hribe na Štajersko.

Razne vesti.

»Briganti macedoni« in... italijanski lopovi. Glede macedonskih in bolgarskih »brigantov« o katerih pišejo in kričijo »Piscolo«, »Gazzettino« in — compagna bella, predlagamo gospodom kričajočim, naj razmislijo o sledečem slučaju, dogodivšem se pred nekaj dnevi, torej meseca julija leta 1903 v blaženi Italiji, potem ko je ista prosvetljena po nič manj, kakor 2000-letni kulturi.

Poleg mesteca Seicli (čitatj Šikli) v provinciji Syrakus na sicilskem otoku, se je sprehajala m. petek zvečer neka gospa. Hkratu jo je obkolilo 10 individuvov, kateri so zahtevali, naj jim da precejšnjo svoto denarja, ako hoče, da jej puste življenje.

Gospa je zastoj skušala pomiriti jim, a slednjič, videča, da tako nič ne opravi, je pričela vpiti na vse gło. Njeno vpitje je čula soproga nekega železniškega čuvaja, katera je šla klicat bližaje kmete. Ti so prišli kmalu na lice mesta in so ranili nekatere teh lopovov, a dva so aretovali ter jih izročili oblasti.

In to se ni zgodilo ne na bolgarskem, ne na Turškem, marveč na teritoriju blažene in prosvetljene Italije in ne za narodno svobodo, marveč s popolnoma roparskim namenom, da se vzame napadeni osebi denar.

Brzjavna poročila.

Stolni dekan v Kopru.

DUNAJ 31. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je imenoval korarja v konkate dralnem kapiteljau v Kopru, Frana Franzo, stolnim dekanom tega kapiteljna.

Knez Ferdinand Bolgarski.

DUNAJ 31. (B.) Knez Bolgarski je dospel sinoči sem se svojo materjo, princesinjo Klementino Sachsen-Kobursko ter je odpotoval dalje v Murany na Ogrskem.

Zrakoplov za vojne svrhe.

PARIZ 31. (B.) Vojni minister, general Andree je vsprejel ponudbo Santos-Dumonta, ki stavlja svoj zrakoplov Franciji na razpolago za slučaj vojne. Čuje se, da misli Santos Dumont, sporazumno z vojaškim odredkom za zrakoplovstvo, v kratkem prevesti svoj veliki zrakoplov po železnici ali v Nancy ali v Belfort, ker boče s tem zrakoplovom manevrirati nad tema mestoma.

Ogrski finančni minister Lukacs pred cesarjem.

ISCHL 31. (B.) Ogrski finančni minister Lukacs je bil ob 10. uri predpoludne vsprejet od cesarja v enourni avdijenciji. Popoldne bo minister pozvan na obed v cesarski rodbini.

Korupecija na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 31. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja: Državni poslanec Bernbach je prijavil svoj izstop iz liberalne stranke.

BUDIMPEŠTA 31. (B.) Minister za pravosodje Ploz je izjavil na neko privatno vprašanje posl. Polonyi a, da je bilo aretiranje Diemesa zaukazano radi tega, ker je v kazenski preiskavi radi ponarejanja menie in ker se je bilo bati, da pobegne; in odredilo se je vse potreba, da istega res zapro.

Rusija v Aziji.

KOLONJA 31. (B.) »Kölnische Zeitung« poroča iz Petrograda: Glasom kitajskih poročil je kitajska vlada v Pekingu bila obveščena iz Tibeta, da so Rusi na podlagi tajnih pogajanj za dovoljenje geologičnih preiskovanj, odpuslali v Tibet 100 kozakov. O tem so trdili Rusi, da imajo od Kitaja dovoljenje za prehod preko Tibeta.

Kitajska vlada je na to obvestila svojega zastopnika v Tibetu, da ni dala Rusom takega dovoljenja in mu naložila, naj natančno opazuje vse korake dotičnih ruskih kozakov, a naj se o tem vzdržuje vsakršnih nasilnih odredov.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski lista »Edinost« v Trstu.

Pisarna

dr. Gregorina in dr. Slavika
sprejme

stenografa

nastop 1. septembra,

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega a pohištva se prodaja in nekaj časa p najugodnejših penih v krasni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubdeje vabi si ogledati razstavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravnost
skladno z
trgovačkim
zakonom

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičnine po požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obcnokoristne namene.

Na prodaj

je hiša s 6 prostori in malim vrtom v Bar-kovljah št. 405 blizu »rumene« hiše. Naslov pade uprava »Ednostie«.

Radi preselitve je na prodaj jako lep oder, utica za šalji vo pošto in več družih priprav za igre in predstave, primerno za vsako društvo v Trstu in na deželi. Oglasiti se je ul. Giulia št. 36 II. nadst. Josp R. že.

Velika trdka z mešanim blagom na de-želi, išče nujno dva jako zanesljiva in zmčna

pomočnika,

jednega kateri je tudi posebno izurjen v knjigovodstvu in korespondenci; in drugega spccialno za postrežbo, posebno v manufak-turi. Kdor je tudi laškega jezika zmožen, ima prednost.

Ponudbe na naslov: M. Keršič, St. Jakob Rožna dolina Koroško.

Jutri, dne 1. avgusta 1903.

se bo odprla

gostilna „V BUŽI“
v Škedenju.

Točilo se bode pristno vino iz Almiše.
Črno po 36 nč. za družine po 32 nč. liter;
Opolo po 40 nč. za družine po 36 nč. liter.
Expirno pivo po 28 nč. liter.

Kuhinja bo vedno preskrbljena svezimi jedili.

V Trstu imam tudi gostilno „Ai Canarini“, ulica Malcanton 11.

Za mnogobrojen obisk se priporoča udani

Lovrenc Perajca.

Na milijone dam

rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Naj-grši obraz in najostudnejše roke zadobe takoi aristo-kračno finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljen iz 42 zlahitnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rude-čice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glava „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij. zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1., Ivan An-geli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Cilla, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Na Reki: Braća Pavačić, mirodilnica.

Ženitna ponudba.

Udovca z dvema malima otrocema, 45 let star mirnega značaja, pršten slovenski delavec, mali poseessnik v tržaški okolici, se želi poročiti s kako gospodično ali vdovo od 35 do 45 let staro ki naj bi imela kakih 400—500 gld dote, koja se zavaruje na pre-moženju.

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: »Domača sreča« Sv. Ivan pri Trstu, poste zastantno.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

srajc belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezanine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, kumeral, roketov, kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštvislo nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob. vence, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurencia.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Lekarničarja

A. Thierry-ja balzam

Je najboljšo dijetelčno domače zdravilo proti prebaveim za-viram, pršanju, slabostim, rezavici, upenjanju, ublažuje kašelj ter urganje, čisti sline in človeške potrebe. 12 malih ali 6 velikih ste-klenc se zabojem vred stane K 4.—

Lekarna pri angelju varuhu v Pregradi (Rogatec Sauerbrunn.)

Pristno le se zraven utienjeno varnostno znamko »nuna«.

Priporoča se to zdravilo jemati vedno na potovanje.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšo in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Sondra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2—4 gld. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volsne obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleškina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pi-sarniško osobje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Hôtel St. Peter na Krasu

Omnibus k vsakemu večernemu vlaku.

Na razpolago kočije, karete in sploh vozovi za prepeljevanje oseb in prtljage.

Postelje od K 1.60 do K 2.—

Dobra kuhinja.

Točna postrežba.

Cenjenim potovalcem se priporoča za obilen obisk

Fran Geržina

lastnik.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapecarij.

- Popolno opremljene sobe. - Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Javni ples v Bazovici

priredi

bazoviška mladina

v nedeljo dne 2. avgusta

ob 3. uri popoldne

v gostilni gospoda Mahniča (podstrešje).

30 malih stanovanj

z eno sobo in 2 sobami in eno kukiño se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot

Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na-prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-skih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsako-vrstne ure po jako zmerni ceni.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell' Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2.— m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu šrobanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. Bor-ra naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.